

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrt leta 1-50 K. Naročnina za Nemčijo 8 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušlja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije

Pritožbe o rekvizicijah kmetijskih pridelkov.

Govor dr. Korošca v avstrijskem državnem zboru, dne 21. novembra.

Samoposebi je umevno, da zastopniki kronovin govore o razmerah v svojih deželah. Toda od ministra za prehrano bi bili pričakovali, da bi nam bil pojasnil tudi razmere v državi, da bi nam bil podal jasno sliko o obupnih razmerah, v katerih sedaj živimo. Iz njegovih ust nismo slišali, da stojimo pred nesrečo, da bo že v bližnjih mesecih glad trkal na naše duri. In vendar bi bilo mogoče mnogim pritožbam odpomoči, ko bi bil povedal, kakšna je naša letošnja žetev.

Uvoz iz Rumunije končan. — Proč s praznimi besedami!

Toda gospod minister za prehrano nam je povedal, da je uvoz iz Rumunije že končan. To je tudi res. Dne 16. novembra je zadnja ladja odpeljala iz Rumunije v Avstrijo del žetve.

In vsled tega bi bili od ministra za prehrano pričakovali, da nam ne bo postregel s praznimi besedami in da ne bo vedno govoril: »Vsekakor bom potrebno ukrenil, ampak bilo bi boljše, da bi nam bil povedal, kako je potrebno ukrenil, da nas obvaruje pred lakoto ter da ljudstvu ne postavlja na mizo besedičenj, ampak jasno in odločno pove: Položaj je resen, in sedaj je treba, da skupno iščemo drugih sredstev, da obvarujemo prebivalstvo pred najhujšim.

Oblasti naj dostojno postopajo z ljudstvom.

Vsled tega moram tudi izjaviti, dokler bomo vedeli, da nam je treba za soljudi žrtvovati, kar smo pridelali, da bomo to tudi storili. In če danes nastopamo tukaj kot govorniki, storimo to vsled tega, ker moramo zahtevati, da velja enaka pravica pri rekvizicijah, ker moramo zahtevati, da se morajo oblasti ravnati po predpisih, in ker da-

lje zahtevamo, da pri rekvizicijah oblasti postopajo z ljudstvom dostojno. (Živahno odobravanje in ploskanje).

Grof Clary je zahteval vojaške rekvizicije.

Rekel sem, da zahtevamo enako postopanje. Letos so bile določene vojaške rekvizicije na Češkem, Moravskem, v Sleziji, Galiciji in Gornji Avstriji. Štajerska je bila prvotno izvzeta, in tu je prišel namestnik grof Clary in je prosil — res skrben namestnik — naj se tudi na Štajerskem vrše vojaške rekvizicije. Ker so bile druge dežele tudi v to obsojane, se ne bomo branili tega, ampak vprašam, zakaj se vrše vojaške rekvizicije le v nekaterih deželah in ne povsod. Ministrstva pri svojih pomanjkljivih statistikah ne morejo vedeti natančnih podatkov. Ministrstvo za prehrano še ni prišlo tako daleč, da bi bilo v teku dveh let, odkar obstoji, zamogo napraviti seznam (statistiko) pridelkov in porabe. Se vedno tavamo v temi in gospod minister za prehrano izjavlja, »da bo vsekakor vsem željam ustregel.« Toda preje bo vojske konec in prej nas bo lakota vzela, predno bo on s svojimi poizvedovanji gotov. (Odobranje: »Res je!«)

Napake pri rekviziciji krompirja.

Najhujše pritožbe so z juga radi rekvizicije krompirja. Tu vidimo napake, ki jih je napravilo ministrstvo za prehrano, ali kaj je to ministrstvo opustilo. Ker ni statistike, zato so se tudi rekvizicije vršile na najnevarnejše načine. Vojaški rekvizitorji pridejo v vas z listkom in pravijo: Toliko in toliko hektarjev krompirja si nasadi, pridelati si ga moral toliko in toliko meterskih stotov, vsled tega nam daš toliko in toliko. Če ti kaj ostane za tvojo družino, delavce, živino, seme, to nas rekvizitorje nič ne briga. G. ekselencia je dejal: »Včeraj je bilo pri meni odposlanstvo iz Štajerske.« Da bilo je, kajti z gospodom ministrom je treba osebno govoriti, če hočemo, da kaj zaleže. Vlagali smo že interpelacije. A teh

LISTEK.

Vojni spomini.

(Manuš Golob.)

(Dalje.)

Pri tem spoznanju me je streslo po vsem živu, da mi je skoro iz roke padel samokres. Zavest smrti in sicer strašno mučne z golim nožem, mi je hotela zatemniti razum in razsodnost.

Blizali so se nam korakoma. Čuti je bilo le medsebojno rahlo cigljanje stremen, puhtela sta nam pod nos znoj in sapa že upehanih azijskih konj. Njih poveljnik je pobilskaval z očmi na desno in levo kakor bi si premišljal, od katere strani bi naj udaril po nas.

V teh odločilnih trenutkih, ko mi je viselo življenje na lasu, sem stisnil z zadnjimi od strahu preostalimi močmi samokres z desnico, oko se mi je zasadilo prisiljeno mirno v sprednjega nasprotnika. Še nekaj utripajev v smrtni grozi razburkane srca — — — čerkezki vodja je zavrnil po nosno glavo, dregnil z nogami konja v bok in poglaval v trap naprej po kolovozu Njemu so sledili drugi, ne meneč se za od nas tako pičlo zasedeno zidovje.

To je bil pač oddih iz smrtno preplašenih prs, ki se je dvignil v znak hvalečnosti za rešitev iz

naših src. Po nas bi bilo, da se je le eden ganil, zahrznil ali zacepetal le en konj. Niso nas zapazili, ker je bila pretemna noč in obzidje visoko.

Ne daleč od nas pod klancem so taborili artilerijski konji z municijskimi vozovi. Ker so bili na prostem, so jih zagledali ter potolkli živali in ljudi vse do zadnjega. Od Čerkezov je padel samo eden in sicer njih vodja, kateremu je zasadil naš kanonir dolgi bajonet skozi prsa.

Kako se je pač posrečilo tem divjim Aziatom prebiti našo bojno črto ter se priplaziti tako daleč nazaj? V postojankah ob Dnjestrju pri Balaurutowki so tičali naši huzarji. Te lenobe so po noči lepo spali, mesto da bi bedeli in stražili. Čerkezi so preplavali Dnjestr na konjih in pokabljali — speče huzarje.

Ko so pa bili enkrat preko prve črte, so zadelali na naši dve rezervni kompaniji. Te so bile seveda vse zmedene, še le po hrupu vzbujene iz spanja. S temi so imeli tudi malo opravila, ker so jih pobili vse do 80 mož, ki so se rešili smrti z dobro uglajenimi podplati. Na to so še iztikali za trenom; obnesel se jim je nadaljni pohod pri artileriji. Ko so pa opravili svojo krvavo nalogo, so se umaknili nazaj k svojcem preko Dnjestra.

Druga jutra sva s poročnikom še vsa trda od ponočnega strahu pogruntala, da sva vendar le na ruskih tleh v Balaurutowki. Pripeljani živež sva

porazdelila kmalu, ker se je zbralo okrog vozov od dveh močnih kompanij le še 80 mož z jedno strojno puško.

Takoj v jutro so dospele nove čete, da so zamašile vrzel bojne črte; mi smo pa obrnili hrbet za nas usodepolni ruski zemlji. Odslej me pa ni več srbela radovednost: Kako se pravzaprav počuti človek-vojak na ruskih tleh.

Iz postojank za vasjo Okna ob Dnjestrju se je pomaknil naš polk na levo ob reki v vas Brodok. Brodok je prikupljivo snažno selo in ima na drugi strani Dnjestra gališkega soseda, malo selo Sinkow.

V okolici Brodoka po poljih je nagromadilo naše višje poveljstvo mnogo težke in lahke artilerije. Ta je bruhnila nekega popoldne silovit ogenj preko reke na vas Sinkow in na ruske postojanke za selom. Obstreljevanje je trpelo le nekaj ur, sovražnik je zapustil strelske zakope in se začel umikati.

Naš polk so naložili zopet na pontone in ga prepeljali na drugo stran v selo Sinkow. Rusa že ni bilo nobenega več v vasi in prebivalstvo nas je sprejelo ljubeznjivo postrežljivo.

Druga jutra se je začelo naše prodiranje v smeri proti vasi Szuparka in na levo v gozd s selom Wygoda. Ves pohod nam še ni ugrabil preveč žrtev; vendar zapovedane črte le nismo mogli do-

on ne bere. Ljudstvo mora v teh časih, ko je doma potreba vsake moči, ko imajo ljudje toliko dela na polju, hoditi na Dunaj, da se gospod minister zbudi iz spanja, in mu dokaže, tam in tam se nam tako godi. Mi, ki tu zastopamo ljudstvo, smo vložili interpelacije, ampak interpelacij ekselence ne berejo.

Rekvizicija sena brez glave.

Kako brez glave je ministrstvo za prehrano postopalo s senom in slamo — in minister je za to odgovoren — naj dokažem s kratko opazko. Pri prvi rekviziciji je bilo predpisano, naj se letos vzame polovica lanske leto rekviriranega blaga. Je-li to ključ, je-li to kako načelo, je-li sploh kaj pameti v takih odredbah, posebno letos, ko je suša, in ko kmetje niso pridelali niti polovice lanske letine. Toda seveda gospodje, ki niso nikdar videli sena in slame, ki se sploh na kmetijstvo nič ne razumejo, ki pa imajo opravljati ravno najvažnejše vladno uradniško opravilo v času vojske, ti gospodje izdajajo tako strašno pametne odredbe, da slednjič iz tega nič pametnega ne pride.

Živinoreja nazadnje.

Vsled tega postopanja s krmili je živinoreja na Štajerskem grozno nazadovala. Leta 1910 smo imeli 836.000 svinj, letos le 650.000. Krave so nazadovale od 293.000 na 270.000 glav. Veli od 152.000 na 120.000, koaji od 62.000 na 42.000 glav. Posebno manjka konj in svinj, ker ravno to dvoje najbolj redi slovensko-štajerski kmet.

Obleke in obuvala ni.

V svojih interpelacijah smo opozarjali na pomanjkanje blaga za obleke. Kar se tiče našega prebivalstva, toži, da so vzeli vso volno. V naših gorah je doma lepa ovčjereja. Bilo bi razumljivo pustiti pridelovalcu toliko volne, kolikor je za sè potrebuje. To seveda pa ne ugaja bogati družbi (centrali), ki ima v Avstriji na skrbi volno, in minister, ki je usuznjen centralam, ki ne stori ničesar proti njim v klub opominom, tudi te stvari ne urediti. Pridelovalci imajo pravico, zahtevati, da dobé to, kar za svojo rabo potrebujejo in zato zahtevamo, da se našim ovčjerejem pusti potrebna množina ovčje volne. Naši hribovci si iz ovčje volne sami delajo obleke. Mehim, da bi vsled tega dandanes mnogo blaga po trgovinah ostalo na razpolago za druge sloje prebivalstva.

Pri dobavi usnja je naše kmetско prebivalstvo izpostavljeno šikanam. Prešiče pri nas devljejo iz kože, kožo pa dajejo strojarju. Mislim, da bi morali to podpirati. Pri nas pa se to vrši nasprotno.

Grof Clary samo obljubuje, stori pa nič.

Na vse te zadeve, krivice in težave, ki jih mora prenašati spodnještajersko slovensko prebivalstvo, smo opozarjali svojega namestnika grofa Clary-ja v neštvisnih pismih, ustnih poročilih in tudi tu v interpelacijah. Toda tudi on »izjavlja, da bo vsekakor vse storil, da odpomore.« To nam pripoveduje vedno, položi listek na stran in pri »vsekakor« ostane. Tako ostanejo iste nerednosti in nerednosti, in vsled tega smo tudi zadnjič proti temu postopanju našega namestnika pri posvetovanju štajerskih poslancev odšli iz dvorane. Ne zahtevamo le, da se z vsemi enako postopa, zahtevamo marveč tudi, da se predpisi vestno izvršujejo. Zahtevamo pa tudi, da se s prebivalstvom pri rekvizicijah ne postopa surovo, marveč dostojno. (Odobranje.)

Kako se postopa.

Le nekaj slučajev:

V brežiškem okraju imamo žitnega komisarja

seči, ker so se nam postavili Rusi z mogočno premočjo po robu.

Moštvo se je zakopalo in nikdo nas ni več silil, da bi rili še dalje. V teh postojankah smo se mudili nad dobre tri tedne. Bil je vedno en bataljon v jarkih, drugi pa v vasi Sinkow, kjer je bival tudi polkovni štab.

V tem selu smo praznovali 18. avgust vojne leta 1915 s sv. mašo in polkovno godbo. Na prostem maševati se mi je dozdevalo preveč drzno; radi tega sem poiskal grško-katoliškega župnika, da bi mi dal na razpolago svojo prostorno cerkev.

(Konec prihodnjic.)

Jantscher-ja, ki je rekel ženi Dimič iz Mosteca: »Če ne morete otrok prerediti, pa jih podavite« (ogorčenje) To vé g. namestnik. Sedaj vé to tudi g. minister. Ampak surovosti se bodo v klub temu nadaljevale. (Dr. Benkovič: Mož je bil odlikovan) Da, mož je dobil civilni križec 3. razreda za vojne zasluge!

Se en vzgled:

V Mariboru morajo kmetje od daleč voziti žito v Scherbaumov mlin. Žito prevzemlje neki G. Zgodilo pa se je, da je kmet ob 11. dopoldne pripeljal žito in gospoda G. ni bilo tam. Popoldne ob 1/2 bi bil moral priti, pa se je malo zamudil. No, in potem je bilo zopet prepozno in G. ni imel časa prevzeti žita, in zato morajo kmetje cele ure daleč voziti žito tje.

Pri naših glavarstvih so nastavljeni le tujci, ki postopajo z našim ljudstvom surovo in brezobzirno, česar ne moremo več dalje prenašati. Kličemo tukaj po pomoči, pa nam je ne daste.

Dalmaciji proti lakota. — Za begunce.

Dalmatinski tovariši so me še prosili, naj opozorim Njegovo ekselenco, da je za Dalmacijo sedaj pripravljenega nekaj živeža na Reki; tam pa manjka ljudi in premoga za parnike, vsled česar blaga ni mogoče prepeljati in Dalmacijo čaka v bližnjih dneh lakota.

V imenu svojih goriških tovarišev naj opozarjam gospoda ministra in ga prosim, naj poskrbi za dostojno prehrano onim beguncem, ki se bodo sedaj vrnili domov.

Kako je v Bosni.

Prehajam na predmet, ki se ne tiče Štajerske in ne naših ožjih dežel. Dobivamo pisma in brzojave iz Bosne, kjer je prehrana še mnogo slabša kakor v Avstriji, in sicer zato, ker tudi tam stoji na čelu vojaški gospod, ki se na gospodarstvo nič ne razume (medklici). V Bosni celo leto traja lakota, letos 7 mesecev ni bilo kaplje dežja, nimajo ne sočivja, ne krempirja; prva žetev je bila silno slaba in tako stojita Bosna in Hercegovina že sedaj v lakoti. G. Sarkotič je bil sicer tukaj in je opozarjal na to. Nima pa dovolj odločnosti, da bi ukrenil potrebne korake za hitro pomoč. Bojimo se, da se bo Bosni tako godilo, kakor lani v novopazarškem Sandžaku. Tam je lani — tudi tam stoje generali na čelu prehrane — 1600 ljudi umrlo za lakoto (ogorčenje: čujte, čujte!). Sicer ne moremo natančno vedeti, pač pa žalibog moramo sklepati, da letos v Bosni ne bo umrlo le 1600 ljudi za lakoto, ampak jih bo umiralo na tisoče in tisoče, če deželi ne pride kmalu pomoč. In s tem končam. (Živahno odobranje. Govorniku čestitajo.)

Zarja miru.

Na jugu se nadaljuje krvava vojska, od vzhoda pa je zasvetila zarja miru. V Rusiji sedaj vladajoča radikalno-socialistična stranka »boljševikov« odločno dela za premirje in za takojšnji pričetek mirovnih pogajanj. Vrhovnemu poveljniku ruskih armad generalu Duhoninu je sedanja vlada dala povelje, da se naj takoj obrne na vojskovodje sovražnih (avstrijskih, nemških, bolgarskih in turških) armad s predlogom, da se takoj ustavi bojevanje v svrhu pričetka mirovnega posvetovanja. Generalu Duhoninu se je naročilo, da naj vlado stalno obvešča o poteku pogajanj z zastopniki sovražnih armad. Premirje sme skleniti le tedaj, če dobi za to dovoljenje od vlade, ki si je nadela ime »svet ljudskih komisarjev.« Brzjavke iz Kodanija, ki so glede resnicoljubja na zelo slabem glasu, pravijo, da general Duhonin ni maral predlagati premirja sovražnim armadam in da so ga zaprli. Nato je vlada posameznim vojnim skupinam naročila, naj same začnejo s pogajanjmi za premirje. Poroča se tudi, da je ruska vlada poslala obvestilo o svojem sklepu glede premirja in o pričetku mirovnih pogajanj že tudi vsem vojskujočim se in nepristranskim državam. Potemtakem je že tudi naša vlada dobila uradno ponudbo ruske vlade. Neka brzjavka iz Dunaja pravi, da bo herolinski poročevalni urad v kratkem celo zadevo uradno pojasnil. Dozdeva se, da avstrijska in nemška vlada ruske ponudbe glede premirja ne smatra kot končnoveljavne, ker se je bati, da se sedanja ruska vlada ne bo mogla obdržati na površju. Prihajajo namreč vesti, da se bivši načelnik prejšnje vlade Kerenski in kozaki general Kaledin pripravljata, da z vojaško silo strmoglavit Lenina in njegovo vlado. Predlog za premirje je zelo neljubo dirnil četverosporazum, ki je s tem, če bi Rusija uskočila iz zveze naših sovražnikov, silno prizadet. Zavezniške armade, ki stojijo sedaj od Severnega do Čr-

nega morja, bi bile naenkrat proste in bi se lahko uporabile za druge fronte.

Na vzhodu je torej zasijala zarja miru. Na ustnih vseh vsled vojske krvavečih narodov sedaj trepeče vprašanje, kako dolgo bo sijala in ali bo kmalu pripeljala za seboj zlato solnce miru. Dvojna meglica nam že zdaj zatira to zarjo. Prva meglica je vprašanje, ali boljševiki, ki so zagospodarili v Petrogradu, v Moskvi in v drugih mestih, res zastopajo vso Rusijo, ali pa se bodo morali kmalu umakniti drugim mogotcem. Ni namreč verjetno, da bi bil socializem na Ruskem popolnoma ubil narodno idejo. Kar to meglico vedno bolj povečuje, je velikanski pritisk Anglije, Amerike in Japonske na Rusijo, kateri pretijo z različnimi grožnjami. Druga meglica pa je vprašanje, ali bo Nemčija in njena zaveznica sprejela mirovne načrte sedanje ruske vlade. Boljševiki namreč zahtevajo demokratični mir, ki je utemeljen na neodvisnosti vseh narodov in na pravici, da si sme vsak narod sam določiti svoj razvoj in ki ne pozna ne zemeljskih pridobitev ne odškodnin. Ali bodo vsenemški krogi, ki tako željno hrepenijo po tistih ruskih krajih, ki jih je Rusija med vojsko izgubila, se odpovedali pohlepu po tuji zemlji in po odškodninah? Ali bodo nemškonalionalni krogi, ki bi tako radi gospodovali drugim narodom ter jih ponemčevali, sprejeli načelo o neodvisnosti vseh narodov in o pravici, da si na vsak narod sam določi svoj razvoj in svojo bodočnost? In vendar pozdravljamo zarjo miru, če jo še tudi zdaj zatirajo megle.

Kmet naj sam razpolaga s svojimi pridelki.

(Dopis iz kmetiskih vrst.)

Hvala ti, »Slovenski Gospodar«, da tako krepko zagovarjaš slovenskega kmeta! Dohiteli so nas zopet hudi časi. Rekvirira se vse križem. Čim več je kmet pridelal, tem več se mu odvzame. Pusti pa se mu daleč premalo. Ni čuda, če izgubi kmet na ta način veselje do dela.

Kmetu, ki je marljiv in dosti pridelal, se vzame toliko, onemu pa, ki ima ravno toliko dobrega polja, a zaradi svoje malomarnosti manj pridelal, se vzame manj, pusti se pa obema enaka množina žita za prehrano. Ali ni to krivica? Ali ne zasluži oni, ki bolj skrbi za splošno ljudsko prehrano, kaj boljšega, kakor oni, ki skrbi večidel le za sebe in za svojo družino? Gospodje, ki odredjajo stroge rekvizicije, se za to ne brigajo. Oni vedo, da je ravno to vzrok, da kmetško ljudstvo izgublja veselje do dela.

Vsak kmet, vsak državljani je dolžan podpirati državo v tem resnem času, skrbeti za prehrano vojakov na fronti, ki preživajo kri za blagor vseh, in temu se tudi noben pošten človek ne ustavlja. Edino, kar vsakemu mrzi, so krivične zahteve. Zakaj bi morali eni dati vse, drugi pa nič, če ravno bi lahko dali.

V tem oziru bi se naj marsikaj predrugačilo. Terjatve poljskih pridelkov bi se naj tako uredile, kakor zemljišni davek. Naj bi se za vsakega posestnika na podlagi njegovega zemljišča pravilno in pravično določilo, koliko žita, krompirja itd. more in mora prodati na leto državi, in če te zahteve izpolni, se mu naj pusti vse, kar je pridelal s svojo marljivostjo več, da lahko sam rabi ali pa proda komur hoče. Opustile bi se tudi naj mlinske karte.

Naj se mu da prostost, kar se tiče njegovih potreb. Če mu gospoda dela ne odvzame, še mu tudi živiti ni treba. Saj itak večina kmetškega ljudstva izhaja bolj pri slabi kakor dobri hrani, in ljudstvo ni bilo ne prej in ne zdaj tako razvajeno, kakor meščani. Čim več bo kmet pridelal, tem več bo ostalo njemu samemu in ta pogoj bo vzbudil v njem veselje do dela, tako da bo vsak košček zemlje rad skrbno obdelal.

Mislim, da bo večina kmetškega ljudstva le-ta predlog odobravala, ker bi se na ta način preprečile krivice, ki se godijo večkrat pri strogih rekvizicijah. In če ljudstvu to bolj ugaja, kakor rekvizicije in karte za mletje, naj bi se za prihodnost oni gospodje, ki sedijo pri zelenih mizah, uklonili tej naši volji.

Na vsak način pa bi se naj sestavila bolj skrbna statistika (seznam) o obdelani zemlji. Seveda bi se naj pri oddaji upoštevalo tudi v bodoče uime, sušo in druge vzroke slabe letine.

Postopanje štajerske namestnije

Iz ptujskega okraja se nam piše:

Štajerska namestnija postopa v gospodarskih stvareh brez pravičnosti in brez glave, kolikor mogoče neroden in kmetijstvu ter zato tudi splošnosti škodljiv je skoro vsak njen korak, skoro vsaka njena odredba.

Zato vlada ne samo v slovenskih, ampak tudi v nemških krogih opravičeno razburjenje. Vsak domoljub je vznemirjen, ker vidi, da če bo namestnija tako nespametno dalje gospodarila, potem bomo na Štajerskem kmalu dogospodarili. Odločujejo pri na-

meštniških gospodarskih vkrepah ne stvarni razlogi, ne skrb za splošnost, ampak žepi gotovih gospodov, — tak utis dobi vsak nepristranski opazovalec. Kaj drugo, kakor gotovim bogatinom dati priliko, brez težave izkoriščati sedanje vojne razmere in si polniti žepi ter odirati kmeta in tistega, ki mora kupovati živila, nagiba namestnijo, da ustanavlja razne nepotrebne nakupovalnice: v zadnjem času se je še namestniji „zluštalo“ celo jabolčnice. Kakor da bi ne bilo pametnejših skrbi! Kako škoda je napravila odredba o nakupovanju sadja sadjerejem in meščanom, je splošno znano.

Brezprimerna, pogubna škoda grozi štajerskemu kmetijstvu, ako se njena odredba o oddaji krompirja popolnoma izvrši. Drugo leto ne bomo imeli ne krompirja, ne svinj, pa tudi ne zabele, usnja itd. — Dasi so merodajni krogi in je tudi c. kr. okrajno glavarstvo ptujsko namestniji popisalo gospodarske razmere v našem okraju, kolika je bila suša, ki je posebno škodovala tukajšnjim večinoma prodnatim njivam, koliko se je pokradlo itd., vendar namestnija vsega tega nič ne upošteva. Zahteva toliko krompirja, kakor v drugih ugodnejših krajih, kjer ni bilo tolike suše. Izgovarjajo se, da je povprečno moralo toliko biti, a ne pomislijo, da se v slabih letih povprečnost nagiba na slabo. Deželna komisija za krompir je izdala na kmetovalce lep oklic in poziv, kjer je natanko določeno, koliko se ima kmetu pustiti za seme, za ljudi, za krmo itd. Zakaj se tega ne drži, zakaj se postopa drugače, zakaj se ne pusti za živež in krmo nič, zakaj se zahteva več kot bi se smelo? Potem pa naj ima ljudstvo zaupanje v oblastvene odredbe?

Ljudstvo je več žrtvovalo za državo kakor vsi uradniki-tujci pri zelenih mizah, naj se ga vsaj toliko vpošteva in mu toliko živeža pusti, da bo moglo svoje borno življenje nadaljevati in s svojim brezprimernim naporom delom državi pomagati v teh resnih časih.

Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču se položaj zadnji čas ni mnogo spremenil. Ob Piavi se obe nasprotujoči si armadi pripravljata na bodoče odločilne boje. Na tem delu fronte deluje samo artilerija. Istotako tudi z ozemlja Sedem občin, kjer stoji Hecendorfova armada, ni nobenih posebnih poročil. Edino le med Piavo in Brento se vršijo za gorske višine, ki zapirajo dohod v benečansko ravnino, vroči boji. Naši štajerski domobranci so dne 26. novembra zavzeli z naskokom 1559 m visoko goro Monte Perticea (vzhodno od Asiaga), ki je zadnja važnejša gorska postojanka pred goro Monte Grappa (1775 m), katera obvladuje gornji del benečanske ravnine med Brento in Piavo. Tako se je naša črta med tema rekama pomaknila zopet nekoliko proti jugu. Francozi in Angleži pošiljajo neprestano vojaštvo in artilerijo v Italijo. Tudi črni iz Afrike se že nahajajo na fronti proti nam. — Na ruskem in rumunskem bojišču vlada mir. — V Albaniji so naši ob reki Bojuzi potisnili Italijane precej nazaj. — V Macedoniji le manjše praske.

Na francoskem bojišču hudi boji v Flandriji, kjer Angleži srdito in z velikimi silami napadajo nemške postojanke. Pri mestu Kambre se je posrečilo Angležem doseči nekaj uspehov in potisniti Nemce nazaj. Tudi Francozi napadajo skoro na celi črti nemške postojanke. Zlasti hudi so boji ob reki Mozi.

Na turških bojiščih hudi boji v Palestini, kjer prodirajo Angleži od zahodne in južne strani proti Jeruzalemu. Angležem se bo skoro gotovo posrečilo zavzeti Jeruzalem, ker je ozemlje pred Jeruzalemom za uspešno obrambo čet zelo neugodno. — Angleži nameravajo napraviti v Palestini posebno judovsko kraljestvo.

Razne politične vesti.

V državni zbornici se je v petkovi seji nadaljevala razprava o raznih vprašanjih ljudske prehrane. Socialdemokratski poslanci dr. Adler in tovariši so vprašali ministrskega predsednika viteza dr. Seidlerja, kako je z zadevo sklepanja premirja z Rusijo, ali je namreč res, da namerava rusko vrhovno armadno poveljstvo skleniti premirje, in ali je avstrijska vlada voljna sprejeti ponudbo za sklepanje takega premirja. Na to vprašanje je odgovoril ministrski predsednik, da se do sedaj še ni stavila nobena ponudba, naj se sklene kakšno premirje. Ako bo Rusija stavila kakšno tozadevno ponudbo, bo vlada tako ponudbo skupno z zavezniki preizkušala in bodo predlogi, ki so sprejemljivi, tudi sprejeti. Sicer so pa razmere v Rusiji še nerazjasnjene in se še ne ve, ali bo mirovna stranka tudi zmagala s svojo voljo. Nato je ministrski predsednik odgovoril na interpelacijo češkega poslanca Staneka in tovarišev o izjavi ogrskega ministrskega predsednika, katero je podal pred kratkim v ogrski državni zbornici v zadevi rešitve raznih ustavnopravnih vprašanj. Rekel je med drugim sledeče: Ker je nastala v ogrski javnosti bojazen, da bi načrti avstrijske vlade glede preosnove avstrijske ustave utegnili na ta ali oni način vplivati na ogrske državnopravne razmere,

izjavljam, da se bo moralo pri preosnovi in rešitvi raznih ustavnopravnih vprašanj držati sledečih dveh temeljnih načel: 1. da se varuje enotnost države in 2. da se ohranijo obstoječe meje vsake kronovine. Kar se dostaja državne enotnosti, ne namerava avstrijska vlada ukreniti ničesar, kar bi moglo kršiti nedotakljivost ogrskega državnega ozemlja ali dualizma, ki je določen v državnih osnovnih zakonih. Kar se pa tiče druge točke, namreč ohranitve obstoječih kronovinskih mej, je merodajna misel ta, da tvorijo kronovine, take kakor so, kot zgodovinsko nastale, v ljudskem čustvu živečo tvorbo in da nadaljni razvoj naših ustavnih naprav ne more in ne sme prezirati teh temeljnih načel državne tvorbe. Z drugimi besedami povedano: Čeprav je avstrijski ministrski predsednik obljubil pred pol letom, da hoče ustreči želji avstrijskih narodov po samoodločbi in samostojnosti, še dosedaj ni nič ukrenil v izpolnitev svoje obljube, se noče približati zahtevam Jugoslovancev, Čehov in Rusinov, marveč se od njih oddaljuje in odteguje vedno bolj in jih naravnost odklanja. Rad pa ustreza željam Nemcev in izpolnjuje to, kar jim je obljubil. Slabotno pa se obnaša proti Madžarom, katerim ne more in noče preprečiti poseganj v notranje avstrijske razmere. Po govoru ministrskega predsednika je zbornica razpravljala o zakonski predlogi glede obnovitve krajev, ki so bili porušeni v vojni. Minister za javna dela dr. vitez Herman je izjavil, da smatra vlada za svojo sveto dolžnost, da z vsemi sredstvi pospeši zgradbo porušeni krajev na vseh delih naših bojišč. — V petek, dne 23. novembra, sta med drugimi zborovala še tudi brambni in justični odsek. V brambnem odseku se je razpravljalo o predlogu za ustanovitev posebnega odbora, ki bi naj preiskoval pritožbe moštva, razmere glede prehrane vojaštva in še druge reči. V justičnem odseku se je pa vršila razprava o izpremembi zavarovalnega zakona. — V torkovi seji se je v zbornici nadaljevala razprava o zakonski predlogi, da se zopet zgradijo vsled vojske porušena mesta in kraji. Po daljši razpravi je zbornica sprejela zakonsko predlogo, nakar se je vršila razprava o zakonski predlogi, da vojaške osebe, ki so zaradi kakega prestopka izgubile svojo vojaško šaržo, dobijo isto zopet nazaj. Tudi ta zakonska predloga je bila sprejeta. Pričela se je nato razprava o poročilu proračunskega odseka glede sodelovanja nadzorovalne komisije za državne dolge pri najetju vojnih posojil za časa vojske. Razprava o tem predmetu se v sredo, dne 28. novembra nadaljuje. — Zborovalo je tudi več odsekov. V proračunskem odseku je poslanec dr. Lovro Pogačnik ožigosal neznosne narodne razmere pri celovškem poštnem ravnateljstvu, kojega ogromna večina uradnikov ni zmožna slovensčine. Slične razmere vladajo tudi pri graškem in tržaškem poštnem ravnateljstvu. Končno je stavil predlog, da se ustanovi za Kranjsko lastno poštno ravnateljstvo s sedežem v Ljubljani. V odseku za ljudsko prehrano je bil sprejet predlog poslanca Jarca, v katerem se vlada poziva, da se razdelitev živil, katera so naše čete zaplenile v zasedenem delu Italije, primerno organizira in da se varuje pred pretiranimi cenami.

Dr. Susteršič je dovršil svoje delo v veliko veselje naših narodnih nasprotnikov. V četrtek, dne 22. novembra, je v Ljubljani zbral okoli sebe izvršilni odbor Slovenske ljudske stranke, ki si ga je prvi sestavil po veliki večini iz svojih pristašev, ki gredo z njim skoz drn in strn. Ti ljudje so njemu, kakor tudi poslancu Jakliču, izrekli zaupnico, drugim kranjskim poslancem, ki nimajo več zaupanja do dr. Susteršiča, pa kajpada ogorčeno nezaupnico. Nato je gospod Susteršič svečano izjavil, da je Slov. ljudska stranka razpuščena, da je torej ni več. Tako je hotel svetu pokazati, da je stranka on, samon. Ker pa vendar brez stranke tudi gospod Susteršič ne more izhajati, si je ustanovil neko novo stranko, kateri je dal vabljivo ime Slovenska kmečka stranka. Tej stranki je postavil na čelo šentvidskega župana, kleparja in bogataša Belca, potegnil je za seboj tudi svojo desno roko, namreč poslanca Lampeta, in ostala dva kranjska deželna odbornika Pegana in Zajca, kot nakit in vabo pa je v vodstvo poklical nekaj županov, cestnih načelnikov in posestnikov. Tako je dovršil to, kar je nameraval: v teh velerenskih časih, ko je med Slovenci treba sloge bolj kakor kedaj prej, je razbil Slovensko ljudsko stranko. Ubil pa je le ni, kakor je želel. Slov. ljudska stranka živi ter si je za svojega začasnega načelnika izbrala prelata Andreja Kalan. Ljubljanski škof Jeglič se je veliko trudil za to, da bi preprečil razdor v stranki; toda vsi njegovi naporji so se razbili ob Susteršičevi svojeglavnosti in samosilnosti. Po dovršenem razkolu pa je ljubljanski škof svojim duhovnikom poslal pismo, v katerem med drugim piše: „Vsem naročam, da našo Slov. ljudsko stranko vzdržimo, naj ne propade, poskrbimo za novo načelnništvo; vsi ji zvesti ostanimo. Obžalujmo vsak odpad k nepotrebnim novi Kmečki stranki; mi nove stranke ne bomo podpirali. Na shode zoper Slov. ljudsko stranko ne bomo hodili; našega ljudstva k shodom ne bomo vodili.“ Stvar je torej popolnoma razjasnjena: kdor je s škofom, ne bo s Susteršičem in njegovo stranko. Radovedni smo, kako bo Susteršič, ki je tolikokrat povdarjal, da se drži katoliških načel, opravičil svoje nasprotovanje in nastopanje proti škofu; kanonik Lampe mu vendar ne bo mogel nadomeščati škofa. Kakor torej kažejo razmere, se je

Susteršič zaračunal, ker je preveč zaupal v sebe in v svojo oblastnost. Dandanašnji imajo v politiki ideje veliko večjo moč, kakor pa posamezne osebe. Slovenci smo vsi prepričani, da gre za obstanek našega naroda sedaj veliko bolj, kakor kedaj prej; zato smo vsi zavzeti za jugoslovansko idejo, katero tako odlično zastopa in krepko brani naš Jugoslovanski klub. Na vso moč obsojamo vsako razcepljevalno in razdiralno politiko, kakor jo je začel dr. Susteršič. To politiko obsojajo tudi Susteršičevi volilci, ki so se že v precejšnjem številu oglasili proti njemu z nezaupnicami in s pozivom, da odloži oba poslanska mandata, deželnega in državnega.

Zakaj je škof Jeglič podpisal jugoslovansko deklaracijo. Ljubljanski škof Jeglič piše o tem v svojem pismu duhovnikom: Ko sem bil meseca novembra na Dunaju, me je nekdo v ministrstvu poprašal, zakaj sem za deklaracijo nastopil in poznano izjavo podpisal. Odgovoril sem dotičnemu gospodu: „To sem storil: prvič kot odločen ugovor zoper naklepe onih izvenavstrijskih slovanskih krogov, ki hočejo Jugoslovane odcepiti od Avstrije; zato pa naj ves svet ve, da mi Slovenci te naklepe od sebe odbijamo, ker hočemo ostati v avstrijski monarhiji in pod žezlom naših vladarjev iz habsburške hiše; drugič kot odločen ugovor zoper velike krivice, ki so jih nam Slovincem že storile in jih ravno sedaj še napovedujejo brezobzirne vsenemške stranke; tretjič kot odločen ugovor proti nasilstvom, s katerimi gnetejo Madžari njim pridružene slovanske narode; četrthi prepričan, da zadovoljni Jugoslovani bodo najbolj močna, varna in zvesta obramba zoper sovražnike avstrijske monarhije in habsburške dinastije.“

Dr. Stadler, sarajevski nadškof, ki je velikokrat javno dokazal svoje rodoljubno mišljenje in svojo ljubezen do Slovencev, je naenkrat prepustil nas Slovence milosti in nemilosti naših nasprotnikov. V sarajevskem listu „Hrvatski Dnevnik“ je priobčil izjavo, v kateri omejuje jugoslovansko vprašanje na Hrvate, zahteva združitve samo tistih dežel, kjer prebivajo Hrvati (Hrvaške, Slavonije, Dalmacije, Bosne-Hercegovine in hrvaške Istre), Slovence pa zagotavlja podporo v boju za samoobdržanje in v stremeljenju, da se združijo s Hrvati. Kaj je 86letnega nadškofa nagnilo k temu, da je zapustil izjavo Jugoslovanskega kluba, kateri je prej z veseljem pritrdil, ter Nemcem in Madžarom na ljubo izdal Slovence, ni v javnosti znano. Zamerili so mu to tudi Hrvatje, kateri se po veliki večini držijo gesla, ki ga je tako lepo povdaril zagrebški pravaški list „Hrvatska Država“: „Slovencev ne damo!“ Tudi to so dr. Stadlerju zamerili, da je vladi prodal „Hrv. Dnevnik“, ki je sedaj dobil vojaško uredništvo.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Č. g. o. Pij Vakselj, vikar in kustos v Ptuj, pride za administratorja graškega samostana v Št. Vid pri Ptuj. — Č. g. o. Peter Žirovnik pride iz Št. Vida v Ptuj.

Visoko odlikovanje slovenskega vojnega kurata. V priznanje hrabrega in požrtvovalnega zadržanja pred sovražnikom je cesar odlikoval č. g. Alojzija Rezman, vojnega kurata 26. strelskega polka, z vitežkim križcem Frane Jožefovega reda z vojnim okrasom in meči. Čestitamo k temu visokemu odlikovanju!

Slovenska zvestoba do groba. Dne 11. novembra je umrla v ljubljanski deželni bolnišnici č. nadsestra Ana Rafaela Mirt. Cele noči je prečela pri sprejemanju bolnikov in pri operacijah ranjencev, cele noči je žrtvovala pomoči in tolažbi bolnikov. A padla je sredi najtežjega samaritanskega dela kakor angel ljubezni, kakor žrtev vse uničujoče vojske. Hvaležen spomin ji ohranijo ranjenci in bolniki, občinstvo in zdravniki. Tako se je glasilo poročilo o njeni smrti. Rajna samaritanke je bila rojena v Rajhenburgu na Slov. Štajerskem, v ljubljanski deželni bolnišnici je delovala okoli 20 let. Tudi njena sestra Harlinda deluje že 25 let v umobolnici na Studencu pri Ljubljani. Umrla je res bila pravi angel ljubezni. Na prigovarjanje, da naj vsaj enkrat obišče svoje sorodnike, ki jo tako žele videti, je odgovorila, da niti en dan ne bi mogla prestati brez bolnikov. In sedaj v vojnem času je pripovedovala, kako se je delo vse podvojilo. Ko so jo opominjali, naj vsaj malo tudi na sebe gleda, se je izrazila: Za Boga in domovino se mora vse storiti, saj tudi vojaški morajo žrtvovati življenje. Da, tudi ona je dala življenje za domovino. To je prava in čisto slovenska zvestoba!

Cirilova tiskarna in mariborsko poulično barbarstvo. Mariborske barabe so v noči od sobote na nedeljo pomazale slovenski napis Cirilove tiskarne. Kulturno sredstvo vsenemških hujskačev je torej blato in „šmir“; višje se dozdaš še niso mogli povspeti. Res uboga nemška kultura! Kaže pa nam ta pobalinski čin, da je Cirilova tiskarna vsenemskim barbaram pravi trn v peti. „Ko bi le te tiskarne ne bilo, potem bi nemškutarstvo po Spodnjem Štajerskem gladko napredovalo“, tako si govorijo med seboj. Pri zborovanjih „Nemškega društva za Maribor“ je Cirilova tiskarna skoraj vedno na dnevnem redu. Posebno neki plemeniti Kramer, bivši avstrijski oficir, silno rad govori o njej, in bolj ko se tiskarna razvi-

ja, bolj ga jezi. Da, da! Gospodje vsenemci! Na tako jezo se bodete že morali navaditi, drugače se vam bo vsem od prvega do zadnjega žolč razlil — in to bi bilo nevarno! — Slovenci! Mi pa protestiramo proti omenjenemu mariborskemu pobalinstvu s tem, da darujemo in agitiramo za Tiskovni dom!

Slovenci! V decembru na delo in agitacijo za Tiskovni dom! Oklic ravnatelja Cirilove tiskarne, g. dr. Antona Jerovšek, na složne Slovence je vzbudil na Štajerskem in izven Štajerske ognjevito navdušenje za Tiskovni dom kot kulturno središče štajerskih Slovencev. Od vseh strani prihajajo priznala, pisma, ki povdarjajo veliko potrebo takega doma. Vsi sloji našega ljudstva, duhovniki, posvetilo razumnstvo, uradniki, kmetje, delavci, da, celo hlapi in dekle, so že poslali svoje doneske; tako se je v kratkem času enega meseca nabralo že nad 20.000 K. Hvala vsem darovalcem! Da pa se delo za Tiskovni dom še pospeši, se določa letošnji mesec december za posebno agitacijo v prid Tiskovnega doma. Vsi, ki čutijo z narodom in za narod, naj v decembru posvetijo vse svoje moči agitaciji za Tiskovni dom. Slovensko razumnstvo, duhovstvo in posvetilo. Porabi v decembru pri vsaki priliki svojo zgovornost in razloži ljudstvu potrebo kulturnega središča v Mariboru ter zbiraj darove zanj! Slovenski kmetje! Spomnite se velikih dobrot, ki ste jih prejeli po svojem vodilnem glasilu „Slovenskem Gospodarju“ tekom 50 let. „Slovenski Gospodar“ vas je učil umnega kmetijstva, umne živinoreje, in vinoreje, sploh razumnega gospodarstva in vam je na ta način pridobil že na tisoče in tisoče kron. „Slovenski Gospodar“ je vedno zagovarjal kmetijske težnje in odvalil že marsikatero breme od vas, ki so vam ga hoteli naložiti. Spomnite se samo, slovenski kmetje, kako odločno je pisal in še piše „Slovenski Gospodar“ v sedajnem vojnem času zoper raznovrstne krivične odvzeme in koliko gorja je že odvrnil od vas! Zadnji čas je povzdignil naš list z vso resnobo svoj glas zoper nad vse krivični vinski davek, ki vam ga je hotela naložiti vlada. Razposlal je na vse občine vinorodnih krajev v podpis odločne proteste zoper ogromno breme nameravanega vinskega davka. „Slovenski Gospodar“ je torej vedno delal in še dela za vas! In zdaj vas prosi „Slovenski Gospodar“: Kmetje! Izkažite se hvaležne in darujte vsak po svoji moči za Tiskovni dom. Nobeden naj ne izostane! Obračamo pa se posebno še do naidebudne navdušene slovenske mladine. Mladiči! Dekleta! Navdušite drug drugega, zbirajte med seboj pridno doneske za narodno trdnjavo ob meji, za svoj Tiskovni dom! Od Cirilove tiskarne ste dobili svojo organizacijo v izobraževalnih društvi, v mladeniških in dekliških zvezah. Iz Tiskovnega doma bo prihajal v vaše vrste nov duh narodnega, jugoslovanskega navdušenja in trdnega verskega prepričanja. Na delo torej v mesecu decembru za Tiskovni dom! Prav posebno slovenska dekleta, ki znate tako ljubko, prepričevalno govoriti, vzemite v mesecu decembru v svoje roke agitacijo za Tiskovni dom, zbirajte darove, kjerkoli morete in znate! Vašim milim prošnjam in navdušenim besedam se ne bodo mogla ustavljati niti mlače in trda srca! Vsaka Marijina družba, vsaka mladeniška in dekliška zveza naj dela in agitira v mesecu decembru za slovenski Tiskovni dom! Ko pridejo polnočnice iz Dunaja, jih bomo priložili našemu listu, da cenjeni nabiraleci in nabiralke kakor sploh vsi daročeniki lahko pošljejo svoje doneske za naše kulturno, jugoslovansko središče kot božično ali novotletno darilo! Slovenci! Časi so resni. Grozeči oblaki se zbirajo še nad našo jugoslovansko domovino. Še bo treba bojev, hudih bojev, predno bo strti nemški jarem, ki nas je tlačil nad 1000 let. Naš narodni nasprotnik si prizadeva, nas vkovati še v hujše verige, kakor smo jih nosili do zdaj! Zato pa je potreba krepkega kulturnega središča, kakor bo Tiskovni dom, ki bo stal kakor močna trdnjava ob naši meji, ter nas branil pred nemškim in nemškutarskim zmagjem, ki nas hoče požreti. Pri agitaciji za svoje kulturno središče nas naj vodi in navdušuje klic: Nemec in nemškutar nam na slovenski zemlji gospodaril ne bo. Zato pa Tiskovni dom kot obrambna trdnjava proti potujčenju naj živi!

Za Tiskovni dom v Mariboru so darovali p. g.: Jurman Ivo, Sv. Jurij, 10 K; Cenc Matevž, Sv. Jurij ob južni žel., 10 K; Terčič Vencl, Slov. Bistrica, 10 K; Tumpej Terezija, star., Sv. Lovreno, 6 K; Tumpej Terezija, ml., 2 K; Florjančič Jožef, Laški trg, 4 K; Florjančič Janez in Terezija, Maribor, 4 K; Družba Pohorcev, zbrana v gostilni Obršne na Devinu, 40 K; mons. Bezenšek J., Čadram, 200 K; Gričnik Franc, Čadram, 4 K; Stular Jožef, Čadram, 1 K; Vomar Janez, učitelj, Čadram, 10 K; Ravtar Anton, Gornjigrad, 50 K; Horvat Friderik, župnik, Sv. Lovreno pri Mariboru, 10 K; Solar B., Konjice, 3 K; Slik, kaplan, Sv. Andraž v Sl. gor., 200 K; Prevžnikarica, Sv. Andraž v Slov. gor., 10 K; Neimenovana, Tepanje, 10 K; Kraner Vinko, posestnik, Sv. Jurij v Slov. gor., 15 K; Neimenovana, Spodnja Sv. Kungota, 10 K; Kolman Jožef, posestnik, Slivnica, 100 K; Murko Franc, Juršinci, 11 K; Cerkevni pevski zbor v Rajhenburgu 15 K; Vrečar,

Krčevine pri Ptuj, nabrali na pogrebu M. Vrečar, 32 K; Štober Anton, Košaki pri Mariboru, 20 K; Ksaver Meško, župnik, Marija na Zilji, 10 K; Ivan Atelšek, kaplan, Sv. Marko, 20 K; Suc Franc, posestnik, Pekel pri Poljčanah, 20 K; Jesenek Martin, uradnik, Smarje pri Jelšah, 1 K; Guldenbrein Fr., 2 K; Gerič Franc in M. Polanec, Crensovec, Ogrsko, 2 K; Tretjerednik, Crensovec, Ogrsko, 10 K; Ivanuša Martin, Ormož, 42 K; Mirt Franc, Selnica ob Muri, 5 K; Sancer Janez, Selnica ob Dravi, 1 K; Korošec Ana, Lipnica, 4 K; Koban Neža, Gor. Poljskava, 4 K; Cizek Jožef, dekan, Jarenina (vojno posojilo) 1000 K; Pušnik Terezija, Lormanje, Sv. Lenart v Slov. gor., 1 K; Gornik Jože, Sv. Ilj v Slov. gor., 2 K; Vamberger Martin, Radenci, 1 K; Purgaj Marija, Jarenina, 10 K; Podlinšek Jož., Sv. Lenart v Slov. gor., 4 K; Janžek Edvard, župnik v poklju, Rimske toplice, 10 K; Neimenovana, Maribor, 2 K; Struban Miha, župan, Topolšica, 20 K; Maček Karol, Sv. Peter nad Laškim, 10 K; Pavlič Janez, Sv. Vencel, 13 K; Cerjak Jožef, vojak, 10 K; Kožuh Franc, posestnik, Dramlje, 10 K; Medved Anton, kaplan, St. Vid, 50 K; Silvester Ivan, Vipava, 2 K; Sajovic Jakob, kaplan, Ormož, 50 K; M. Rojs, Ormož, 50 K; Rumpf Ivana, Kamnica, 2 K; Habit Terezija, Maribor, 10 K; Maher Betka, Maribor, 5 K; Hribnik Jakob, kanonik, Braslovce, 100 K; Bohak Jakob, kaplan, 25 K; Irgl Franc, župnik, Vransko, 100 K; Berdnik Blaž, kaplan, Vransko, 50 K; Kavčič Jožef, kaplan, Sv. Jurij ob Tab., 50 K; Končan Fortunat, župnik, Sv. Pavel pri Preboldu, 80 K; Satler Franc, kaplan, istotam, 20 K; Agrež Martin, župnik, Marija Reka, 80 K; Slander Maks, kaplan, Ponikva, 25 K; Grobelšek Ivan, župnik, Gomilsko, 100 K; Neimenovana, Gomilsko, 50 K; Neža Rak-Slander 20 K; Neža Lončar 4 K; Vesolak Treza 3 K; Jerneje Marija 10 K; Oevirk Ana 5 K; Šorn Marija 3 K; Cizej Marija, 20 K; Kunst Jernej 10 K; Kunst Antonija 10 K; Savinek Marija, 2 K; vsi iz Grajske vasi, Gomilsko; Turk Mar., Gomilsko, 1 K; Gorjup Jožef, Gomilsko, 1 K; Ulenik Cilka, Gomilsko, 5 K; Cukala Viktor, Gomilsko, 30 K; Berghaus M., Rogaska Slatina, 2 K; Vodovnik Marija, Gradišče pri Lučanah, 10 K; Nedeljko M., Sv. Andraž v Slov. gor., 4 K; Planinc Mihael, Videm ob Savi, 10 K; Znidarič Ferdinand-Ana, Mala Nedelja, 5 K; Jamnik Alojzija, 10 K; Jamnik Tončka, 2 K; Jamnik Franica 10 K; Jamnik Pavlika 1 K; Jamnik Jernejček 1 K, vsi iz Staregatrge pri Slovenjgradcu; Kolman Marija, Slivnica, 4 K; Fideršek Vinko, Rogaska Slatina, 10 K; Senekovič F., Jarenina, 10 K; Serk Marija, Sv. Marjeta na Pesnici, 2 K; Neimenovana, Sv. Marjeta na Pesnici, 100 K; St. I. v Rošpohu 1 K; Vogrine Janez, Nadole-Zetale, 50 K; Jus Neža, Nadole-Zetale, 5 K; Novak Lovrenc, Makole, 10 K; Krevh M., kaplan, Remšnik, 26 K; Neimenovana iz Radgone 5 K; Toplak M., Krčevine, Ptuj, 6 K; Zajc Jožef, vojak na Visu, 10 K; Prislana Z., Parizlje-Braslovce, nabrano 42 K; Piki Terezija, Sv. Pavel pri Preboldu, 50 K; Klobasa Andrej, kaplan, Sv. Jakob, 150 K; Vnuček G., Bojažno, Podčetrtak, 3 K; Križanec M., Žerjavci, 2 K. — Prisrčna hvala vsem darovalcem! Dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Cirilove tiskarne.

Navdušenje za Tiskovni dom. Iz Gomilskega nam piše prijatelj: Započelo se je zares pravo mislonsko delo, ko se je sprožila misel Tiskovnega doma. Bog daj moč, da se to delo tudi srečno dovrši v blagor našemu teptanemu, a tako dobremu narodu! Bog nakloni prav mnogo prijateljev-sodelavcev! Jaz, dasi sem revež in siromak, hočem storiti, kar je v mojih močeh, da se pospeši to v verskem in narodnem oziru prevažno podjetje! Za danes vam pošljem po poštni nakaznici zbirko: 810 K. — Bog živi nasledovalce! Pogumno naprej!

Za jugoslovansko deklaracijo (izjava jugoslovanskih poslancev z dne 30. maja 1917 za ustanovitev jugoslovanske države) sta se iz Štajerskega v zadnjih dneh oglasili občini Šmartno na Paki in St. Ilj pri Velenju, iz Kranjskega pa že zelo veliko številno občin. Pozivamo slovensko-štajerske občine, da sklepajo take izjave in jih pošljejo Jugoslovanskemu klubu na Dunaj. Naj nobena slovenska občina ne zaostane!

Marenberška in vuzeniška dekanija za jugoslovansko deklaracijo. Obmejni dekaniji Marenberg in Vuzenica sta 16. novembra t. l. sklenili in odposlali Jugoslovanskemu klubu naslednjo izjavo: »Ko zremo kot dušni pastirji napore in trude, trpljenje in skrb izročnega ljudstva na bojiščih in v zaledju, se iz celega srca pridružujemo blagoslovnim nasvetom papeža Benedikta XV. in pravičnim načrtom cesarja Karla I., želeč slovenskemu narodu postavno zagotovljen, neoviran razvoj, gospodarski, narodni in prosvetni pod žezlom vernih Habsburžanov v smislu majniške izjave velečislanske Jugoslovanskega kluba, kojemu popolnoma zaupamo.« [Podpisi vseh duhovnikov obeh dekanij.]

Zveza jugoslovanskih železničarjev izredni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 9. decembra ob 2. uri popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Ob 4. uri popoldne pa se sklicuje občni zbor mariborske podružnice. Dnevni red: 1. Poročilo odbora;

2. volitev odbora; 3. slučajnosti. Na predvečer, dne 8. dec. ob 8. uri zvečer ravnotam posvetovanje delegatov. Kdor rabi prenočišča, naj to do dne 6. dec. javi na naslov Franc Jarh, pristav Maribor, Artur Mallystraße 45. Odbor

Za Rdeči križ se je na gostiji Janeza Dopler in Marije Namestnik, p. d. Paper, posestnica na Gradišču pri Lučanah, nabralo 31 K 60 v.

Potres v Brežicah. Poslanca dr. Benkovič in Hladnik vložila predlog za pospešeno obnovitvenih del v potresnem ozemlju.

Vpoklic oproščenih črnovojnikov. Za črnovojnike, ki so oproščeni od vojaške službe do konca meseca novembra 1917, velja naslednja uradna odredba: V posebno izjemnih in ovira vrednih slučajih smejo okrajne politične oblasti izjemoma naravnost ali brzjavo predložiti domobranskemu ministrstvu dovoljenje da smejo dotičniki počakati doma, dokler se reši njihova prošnja. Ker je do konca novembra le še malo časa, smejo okrajna glavarstva takim oproščencem v izjemnih slučajih dati dovoljenje, da smejo ostati doma, dokler ne pride o takem čakalnem dovoljenju telegrafična odredba od domobranskega ministrstva. Če dotični oproščenci še niso vložili nove prošnje za oprostitve, naj to storijo takoj.

Vpoklicanje oproščenih, ki so v posesti oprostitve „s končnim terminom.“ Ti bi morali dne 30. novembra ali dne 31. decembra 1917 brezpogojno odrediti k vojakom. Poslanec dr. Benkovič in tovariši so interpelirali domobranskega ministra, zahtevajoč, da se dovolijo izjeme v oziru vrednih slučajih in da se smejo še vlagati prošnje za podaljšanje takih oprostitve. — Te dni je izšel ukaz domobranskega ministrstva, s katerim se tej zahtevi v bistvu ustreže. Prošnje za podaljšanje oprostitve je takoj vložiti.

Nikljasti 10vinarski novel so veljavni v zasebnem prometu samo do dne 31. decembra 1917. Do dne 30. aprila 1918 pa smejo sprejemati nikljaste 10vinarske novce samo državne blagajne, državni uradi in avstro-ogrska banka. Od 30. aprila nadalje pa izgubijo popolnoma svojo vrednost.

Gospodarske novice

Grof Clary — prijatelj Slovencev. Ne preide skoro teden, da bi štajerski namestnik ne pokazal svoje mrznje proti Slovincem. Zadnji teden je prišel cesarjev odposlanec dr. Zagar v Gradec, da se pouči o preživljenjskih razmerah na Štajerskem. Grof Clary k temu sestanku ni poklical niti enega Slovence, tako da cesarjev odposlanec ni imel priložnosti slišati, kake razmere so pri nas. Zato ni tudi čudo, da se v Gradcu v izvestnih uradih grdo hujska proti Slovincem, češ, da nočejo nič oddati, da skrivajo, da imajo vsega dovolj itd. Grof Clary je zabičal rekvizijskim uradnikom po Slovenskem Štajerju, da morajo brezobzirno nastopati in spraviti predpisane množine brezpogojno skupaj. Takega cesarskega namestnika menda ni v celi Avstriji kot ga imamo mi v Gradcu.

Kako se je popisovalo. Znan nam je slučaj, kako je nek mož popisoval nasade. Cel teden je sedel v gostilni, pred njim pa liter in mapa. Na podlagi mape in z vinom okrepčane domišljije je popisal, kaj in kako so kmetje nasadili svoje pridelke in kakšna je kakovost zemlje. Na podlagi teh „vestnih“ popisov se sedaj rekvirira. Razven tega so naši stari neprijatelji razkričali neresnico, da je bila letina na Slov. Štajerju zelo dobra. Ravno nasprotno je res. Povsod se dela proti Slovincem z lažmi.

Nekaj o rekvizicijah. Zgodi se, da ti rekvizijska komisija za oddajo več predpiše, kot je prav. Kaj ti je storiti? Ali moraš res predpisano množino oddati? Ravnaj se tako-le: Vestno in pravično si odmeri to, kar gre po oblastvenih določbah tebi in tvoji družini, kar gre (n. pr. pri krompirju) za živino in kar je treba za seme. To ti gre in tega ti ne more in ne sme nihče vzeti. Drugo pa oddaj in naznanj, da nimaš več. — Ker je letos pomanjkanje veliko in ker nam Ogrska noče nič dati, zato je verjetno, da se bodo proti spomladi zmanjšale za osebo določene množine in da se bo še enkrat rekviriralo. — Grožnje županom, da bodo morali k vojakom, ako ne bodo pri rekvizicijah nasproti ljudem dovolj trdo postopali, se naj takoj javijo našim poslancom. Župani naj pravično in prijazno postopajo, vsako drugo obnašanje bi bilo krivo.

Pozor, kmetovalci! Od vseh strani so došle poslanec vesti o surovem postopanju pri rekviriranju krompirja. Poslanci so se povsod pritoževali radi teh razmer na Dunaju in v Gradcu. Zagotovilo se je, da imajo strogi ukaz vse osebe, ki so zaposlene pri rekvizicijah, da postopajo pravično in dostojno. Vsakemu kmetovalcu morajo odračunati 20% krompirja za krmilo, 6% za pokvarjenje; vsaki osebi se določa 100 kg. Če se ne vjema teža krompirja, katero so določili, da bi moral kmet pridelati, z dejanskim pridelkom, naj zahteva posestnik takoj, da se ves krompir tehta in se dokaže natančen pridelok. Pozor, kmetovalci! Sezname zemljišč in žetve, katere so sestavili žetveni komisariji, so namreč prav velikokrat netočni in ne odgovarjajo resničnemu pridelku.

Doterajške številke:

Gradec, dne 21. novembra 1917. 82 38 46 84 58
Ljubljana, dne 24. novembra 1917. 82 48 81 56 5

MALA NAZNANILA.

Ena beseda stane 5 vinarjev, petitvrti 18 vin. Mrtvaška oznaka in zahvale vsake petitvrti 24 v, Isjave in Poslano 36 vinarjev. Za večkratno objavo smaten popust. Inerati se sprejemajo le proti predplačilu. Zadnji čas za sprejemanje inerativ torka opoldne.

Lovska psica

propelirarka, belo sive barve, ki sliši na ime „flora“ se je izgubila ali je bila odpeljana iz Orehove vasi, p. Silenica pri Mariboru. Kdor jo pripelje nazaj ali naznaniti, kje se ta nahaja, dobi primerno odškodnino. Obvestilo se naj pošlje na naslov „Frano Pišek, tajnik Posojilnice v Mariboru“ ali Ivan Platar, posestnik in lovski pasnik v Orehovi vasi. 1024

Pozdrav domačinom!

Mnogo pozdravov pošiljajo iz boljšega Martina Čepca od Sv. Obalda ob Dravi, Sivec Anton, Rupnik Jožef, Brošič Anton, Kerpan Jožef, Udovič Franc vsi korajžni Jugoslovani.

Na svidenje v domovini!

„Prodajalko“

sprejme takoj ali najpозnejše z novim letom trgovina R. Brezovnik v Vojniku pri Celju. 1023

Več spretnih miserskih pomočnikov sprejme takoj Martina Štojan, miserski mojster na Teharjih pri Celju. Sprejme se tudi vajence, kateri ima posebno veselje do miserstva. 1025

Dobro ohranjen, lahek, s usnjem pokrit voz (sli masane s oljem) se takoj proda. Henrik Krivanek, Maribor, Tegethoffova ul. 6. (nasproti frančiškanski cerkvi). 1027

2 kg sladkorja.

In lepo plačilo dobi tisti, ki mi pripelje močnega psa, kateri se je izgubil v okolici proti Smilavici. Je srednje velikosti rdečo-rjave barve, na prsih in srednjih nogah ima bele lise inšit na ime „Puci“, znamka št. 155. Odda se naj v Andrej Hofner-jevi ul. 4, vraven barak 47, polka, Maribor. 1026

Kdor mi bo poslal vask dan 1 1/2!

MLEKA.

dobi poleg plačila še tudi potrošil za darilo. Naslov v upravnstvu pod „Mleko št. 1028“.

Na prodaj v Mariboru.

Hiša Cesarska ulica št. 4 dionadstropna, z potrausami poslopji, dvoriščem in vrtem pripravna za trgovino z lesom ali vinom. Cena 110.000 K. — Hiša vogel Ed. Schmid-Viktringhofgasse, pripravna za vsako trgovino. Cena K 55.000. Pojasnila daje gospa M. Koprivnik, Maribor, Badgasse Vih. št. 15. 1030

Travnik

za sladko krmo, se vzame v najem. Ponudbe na deželno bolnišnico v Mariboru. 1035

Revolver „Central“ 7 m/m kalibra, s patronami vred se proda za 28 litrov koruze, filola ali za 1 1/2 kg masti. Vprašanja na upravnstvo tega lista. 1034

Želim in prosim

gospode in dame, da mi naznanijo imea gospodov trgovcev, ki bi prodajali konsumno blago. Do pisa na tovarno Hugo Poljak, Kralj Vinohrady Jugoslova ul. št. 33. Praga. Nove druhe zloži. 1037

S „Kakos“ barvo

si lahko vsako prebarva obleko, svilo, linter ali drugo blago. To je dosedaj najpotrebnijejša pripoznata barva. Zavojček 1/4 kg K 5.— A. Postržin, Gradec, Ungergasse 9, I. nadst., na l. 1032

Kožnati podpiati

sostavljeni iz kož, montirani, nepremojljivi, v vsaki velikosti po kosu K 7.00 A. Postržin, Gradec, Ungerg. 9, I. nadst. naslevo. 1031

Isše se četovodja Martin Bau, služil je pri c. k. pešpolku Baukomp. 1/87, vojna pošta 523. Poročila še ni bilo od 16. oktobra t. l. Prosi se ujudno, ako kdo kaj ve o dotičnem, naj blagovoli naznaniti njegovi ženi Ani Bau, Bromlje pri Brežicah. 1036

8 VINARJEV

(znano dopisnico) stane moj glavni cenik, kateri se vam na zahtevo bresplačno pošlje.

PRVA tovarna ul. IVAN KONRAD,

c. l. k. dvorni dobavitelj Most (Brux) št. 1460 (Oštro.)

Niklajste ali jeklene anker-ure K 18.—, 18.—, 20.—, armadne radium ure K 18.—, 22.—, 26.—. Ure iz bele kovine (Glorica-srebro), z dvojnim pokrovom anker Remont. K 28.—, 30.—. Goldin anker z dvojnim pokrovom K 38.—, 38.—. Masivne sreberne anker Remont ure K 40.—, 60.—, 60.—. Budilke in stenske ure v veliki izbiri. 3 letno pismeno jamstvo. Pošilja se po poštne povzetju. Zamenjava dovoljena ali pa denar nazaj.

Proda se hiša z vrtom. Naslov pove uprava Slov. Gosp. 1033

Do 1 decembra ali takoj se išče priden, spreten, trezen in izkušen vinogradnik

(viničar).

Biti mora ne pod 32 let star in oženjen, ki je zmožen zraven svoje dela nadzorovati tudi druge vinograde. Daljša spridevala se naj pošiljajo na upravnstvo Jos. A. Kieureichs Anzeigermittlung Graz, Saackstrasse 6, p. d. „Tüchtig L 56“. (Kienr. 44)

Izgubila se je v soboto med Javorcem in Mariborom denarnica s 150 krenami, dopustna izkaznica in več drugih listin. Kdor jo najde, naj prinese lastniku Menzenc Vincenc, Vajgen, Jarenina. 992

Samostojna posestnica išče poštenega delavnega blagopca, ki se razume pri govedu, pri oranju in po hribih voriti. Ponudbe do 10. dec. pod „Gospodar“ p. Hoče. 994

Pošten viničar, ki zna dobro obdelovati vinograde, se sprejme pri g. Antona Taseca, trgovca, Maribor, Glavni trg. 993

Mlinar dobi službo, oziroma se da mlin v najem. Vprašati je pri „Oreškovem mlinu“, Dobrna pri Celju. 997

Posestvo želim vjeti v najem. Naslov: Vincenc Majcen, p. Ptujška gora. 998

Trezen in zanesljiv postiljon

si želi z novim letom službo sprejemati. Nastopi službo kot postiljon, kot kočijaš pri zasebniku ali kot navadni blagopca. Razume se na konje, govedo in na vsa kmetijska dela, na stroje in na roko. Prednost Slovenci. Naslov: Postiljon, Volksgartenstr. št. 22, I., nadst. Maribor. 1001

Gostilna

pol ure od postaje Poljčane ležeča, z okoli 4 orali zemlje, z inventarjem, se proda. Več se izve pri lastniku g. Woschitschko, v Mariboru, Parkstr. 18, ali pa pri g. Geuer v Poljčanah. 1002

Inteligentni učencec se takoj sprejme z hrano in stanovanjem vred pri tvrdki M. Ilger-jev sin, urar v Mariboru. 979

Kupim posestvo, obstoječe iz poslopja, njiv, travnikov in gozda, ter blizu postaje in pripravno za kakšno trgovino. Ponudbe pod „Nortanec“ poštnoletne Begunje pri Cerkljici. 963

Kdor mi dobi drv, ga nagradim s cigaretami. Ponudbe na „F. P. št. 963“ na upravnstvo „Slov. Gosp.“

Umetni mlin Kukovič v Slov. Bistrici izmenja moko za pšenico, naredi takoj ječmenovo kaso in zmelje vse gospodarsko mletje. 934

2 lepa žrebata (2 in 3 letna) se prodajo. Vpraša se Maribor, Garlangasse 12. 978

Lepilo rastlinski lim

„SILESIA“

tekoc, za takojšnjo porabo za poštno in železniško urado, oblasti in industrije. Za vnapoljeni posodi pod 100 kg 1 kg 1 K 50 v, pod 50 kg 1 kg 1 K 80 v, embalaža in dovoz se zaračuna posebej. Po pošti se razpolija: franko embalaža in porto v pločevnasti posodi po K 450, do 5 kg (brus jamstra za Manko) K 1080. Zavarovane pošiljke posebna cena. Oferti neobvezni. Velika razpoložljivost: Industrie u. Versandwerk „Urax“, Gradec, Stranberggasse št. 15. Telefon 2565. (44 Kienr.)

Janez Cverlin, posestnik v Nesbišah, fare Sv. Ema, proda svoje posestvo,

na lepem kraju, vzvišenem prostoru, meri čez 8 orlov. njive, travnik, pašnik, vinograd in gozd; vse v dobrem stanju. Kupna cena 18.000 K. Kupci se naj oglašijo pri glavni cesti pri Juriu Dacmanu v Pristavi. 1022

V Malih dolah se takoj proda lepa hiša, s dvodelno šupo, v solni legi, zelo lep razgled, z 1/2 orala vinograde, 1 oral lepega gozda, 2 mala travnika, nad hišo 2 veliki njiivi in 2 travnika. Male dole p. Vojnik pri Celju. Vpraša se pri gospoj Nasko, Celje, Gosposka ul. 24., I. nadst. 1014

Kupim posestvo 6—8 orlov, hiša spodobna za trgovino, poljeplja, rodovitne njive, travniki in gozd v bližini cerkve in šole. Ponudbe: pod „Posestvo št. 200“ poštno ležeče, Koprivnica, Štaj. 1018

Blizu kolodvora v Vuznici se proda hiša s 4 sobami, hlev in 3 orala dobre zemlje za 18.000 K. Naslov: Angela Schwarz, Vuzenica, Slov. Štajersko. Za odgovor se naj priloži zamka. 1006

Vojni invalid išče službo najraje v kateri slov. pisarni. Več slov. in nemškega jezika. Ima IV. raz. ljudsko šolo in 4 mes. pismo invalidno šolo v Gradcu. Zna tudi pisati na stroj. Naslov v upravnstvu pod „Invalid 1007“.

Dekla se sprejme v župnišče. Poleg samostojne navadne kuhinje mora snati voditi malo gospodarstvo in se razumeti na živino in svinjerejo. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Kje, pove in prijaznosti upravnstvo. Znamta za odgovor. 1011

Kad za zelje, nova, iz mesecnega leta, ca 60 l, se odda tudi na živila. Vpraša se pri upravnstvu pod „Kad 1010“.

Dva otroka, fant star 8, deklica 10 let dam popolnoma za svoja. Alojzija Kranjc, Sp. Radvanje 7. pri Mariboru. 1009

Gospodnje

ako hočete imeti zdrave in debele svinje, naročite takoj redilni prašek katerega razpolija v zavitihi 1/4 kg a 2 K najmanj 6 zavikov po povzetju. Anton Zdobšek, Celje, G.ška cesta 21. 1008

Kupi se posestvo v bližini kake postaje med Mariborom in Celjem ali pa se zamenja z enonadstropno hišo z velikim vrtom v Mariboru. Ponudbe na upravo „Slov. Gospodarja“ št. 1003 pod: „48.000 K“.

Nov črni Mannburg harmonij, s 13 registri ameriški sevalni sistem, se radi smrti proda. Maribor, Viktringhofova ul. 18. 1020

Jabolka, večje množino takoj kupi trgovina, Gaswerkstr. št. 13, Maribor. 1017

Šuhe jedilne gobe, kumno, vinski kamen, melniško moko; sploh vse deželne pridelke kupuj v vsaki množini po najnižjih cenah Janke Artman, Št. Jurij ob južni žel. 1018

Stare ope in cunje kupuje vsako množino po najnižjih cenah Janke Artman, Št. Jurij ob južni žel. 1019

Socijalizem

(Dr. Krekov) in črne bukve kmetijskega stanu želi kupiti profesor dr. Oswald v Breznu ob Dravi. 1015

Gosp. Anton Maršič, usnjarski mojster v Slov. Bistrici, najame več delavcev za drva delati in plača od metersk. sežnja 24.— K. Pozkabi tedi za živč in obnavalo. 1016

Učence in pomočnika sprejme Št. f. Strašek, čevljarska obrt, Celje. 975

Eden učencec se takoj sprejme pri g. Antona Maršič, usnjarski mojster v Slov. Bistrici. Starost od 16 do 18 let. Uk tri leta ter dobi obleko in brao. 1016

„URAX-žebliji za čevlje“

Patent glavice „Maus“, s trikotno ostrino.

Pošilja se vsako množino po pošti proti povzetju

Velikost št. 2, 1 zavoj po 1000 komadov K 5-85

Velikost št. 3, 1 zavoj po 1000 komadov K 7-85.

Od 15. novembra naprej se gornje cene radi povišanja cen blagu zvišajo za 10%.

Industrie u. Versandwerk „URAX“ Gradec, Stranberggasse št. 15. (Kienr. 47.)

Na prodaj novo zidane eno in dvo nadstropne hiše v mestu, davka in obinskih doklad prosti, s velikimi in majhnimi stanovanji proti solnce obrnjene, se prodajo pod lahkiimi pogoji. Vpraša se pri Jožetu Nekrop v Mariboru Mozartstrasse št. 29. 484

SLIVE, JABOLKA

kupi 764

JOS. SEREC, Maribor Tegethoffova ulica št. 57.

Posestvo če mogoče s lepim gozdom kupi Matja Obrat, Maribor, Fischergasse 9. 833

Hiša

za najemnike in obrtnike ob prometni Viktringhofovi cesti v Mariboru, nadstropna, s poslopjem na dvorišču, v izmeri 6 6 m, na ulici dolga 8 m, pripravna za vsako obrt, se radi boleznai pod ugodnimi pogi proda s misrstvom vred. Ponudbe sprejema do 1 decembra. g. Jan. Andrej Majcen v Mariboru. 987

Kupim večje posestvo

z dobrimi travniki in gozdovi na Južnemštajerskem (najraje v Sav. dolini) in prosim ponudbe s podrobnim opisom. Naslov pove upravnstvo „Slov. Gospodarja.“ 862

JURIJ JUTERSCHNIG

sočni slikar in pisar

— MARIBOR —

Brandingasse št. 5

se priporoča elavnemu občinstvu, da mi poveri vsa dela svoje stroke. Izvršajem jih v vseh slogih, slikam sobe, trgovine, dvorane, fasade itd. po niski ceni. 288

Gospodje

ki so dobro upeljani v industrijskih krogih, pri špediterjih, lekarnarjih, drogiatih, rudnikih, poljedelskih združenjih in veleposelnikih, dobe koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poljak, Kri. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Pozor!

Franc Drobnič lesni trgovec v Laškem tgu kupi vsako množino bukovih drogov (švelarjev) to plača iste po 7-60 komad. Kupine pa tudi okrogel bukov les. 754

Repo in zelje kupuje M. Berdaja, Maribor. 830

Gospe

ki so dobro upeljane v industrijskih krogih, pri špediterjih, lekarnarjih, drogiatih, rudnikih, poljedelskih združenjih in veleposelnikih, dobe koristno zastopstvo v kemični tovarni Hugon Poljak, Kri. Vinograd, Jungmannova ulica št. 33. 746

Vsek vrst

lesa za kurjavo

tudi na štoru takoj kupi K. Wesjak, Maribor, Tegethoffova ulica št. 19. 484

Krojač sprejme popravila, obrabljene, predelovanje oblek, na zahtevanje gre na dom, tudi na kmeto. Dopisnico: Krojač, Fraustaudenstr. 5, Pobrežje pri Mariboru. 1005

Konjak

destiliran iz vina lastnega pridelka. Pri oabllosti od starosti in želečnih težkoah je iz v. na destiliran star konjak že stotletja znano preiskušeno okrepčilo. 12 let starega v 4 politrakih steklenicah pošjem franko za 60 K, mlajšega 3 letnega, žudovito bolečine tolažeče vrgavalno sredstvo soper trganje v udih, 4 politrake steklenice 48 K. Vino od 56 litrov naprej. Beli riallug in rdeči burgunles per liter K 4-60.

Benedikt Hertl, veleposelnik, grad Golč pri Kojicah, Stajersko.

„Peva oči slavee“.

Enja pod naslovom „Peračoji slavee“ s trideset mi krasnimi novimi narodnimi pesmi. Pošjem jo vsakega, kdor mi pošlje za K 1 70 norih neobrabljenih poštah znamk ali pa denar po pošti nakaznici. Na dopisnice in sploh na brezplačno narodila se pa ne morem osirati! Naročuje se pri MAT. BELEC pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah via Ptuj staj. 375

Automatična mišnica

na podgane K 6-20
za miš 4 K 30 v.
— eni mišji na za-
lavi po 40 mišl.

Nobenemu vrme ne vpliva in se sama uređija. Lovilnica za kuhinjske žuželke „Rapid“ polovi za tisoče žuželk v eni noči, K 5-70. Lovilec muh „Nova“ K 2-80 kom. Povsod najboljši aspekti. Mnogo povzablili pism. Se pošilja proti povzetju. Poština 80 vin. Razpošiljalnica Tlatner, Draj III. 72. Neudlaggasse št. 26 (1. tasev) l.

Posestvo se da v najem, katero obstoji iz njiv in travnikov, stanovanja in hlev. Na posestvu se lahko redi 4 do 5 glav živine. Dri in stelje dovolj. Več se izve pri lastniku Karl Clmperček, trgovca Ševnica ob Savi, Sop. Stajersko. 955

Za gospodinjstvo delo išče poštena oseba prostora, na malem posestvu, vajena vsega kmetijskega dela. Kdor potrebuje, naj piše na „Gozdar“ št. 19 Pobrežje pri Mariboru. 1000

Naznanila

za zavarovanje VII. vojnega posojila c. kr. avstr. voj.-vdovskega in sirotinskega sklada se sprejemajo v uradnem poslopiju okrajnega glavarstva v Mariboru, 2. nadstropje, vrata št. 26. — Vodja pisarne: Janez. Ev. Wesenjak. 1021

Podpisujte sedmo vojno posojilo!

Zahvala.

Za vs. blage dokaze tolažila ga sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestljivi, pretežki izgabi naše iskrenojubljene, nepozabne in predobre soproge, mamice, naše edine hčerke in sestre gospe

Micike Fonda rojena Šlander,

ki se je v terek, dne 20. novembra ob 4. uri popoldne po kraki, silno mčni boleznai in prejemu sv. zakramentov v dobi 37 let, prešla na drugi, lepši svet, bodi izrečena vsem najtoplejša zahvala.

Posebno vahvalo izrekamo pred. gosp. kanoniku Hiberajku, ki je počastil pokojnik spomin s prisrčnim govorom ob odprtem grobu, nadalje vsaj častiti duhovščini, zlasti pri-ljubljenu domačemu g. župniku Grobelščku, ki nam je bil poleg vkljub rahlemu zdravju tako delavnega gosp. nadučitelja Zotterja, pod kojega vodstvom so marljivi gomilskni pevci zapeli pretresljive ž. lostinke, v naši žalostni usodi v največjo tolažbo.

Najpri-rčnejša zahvala tudi vsem d-rovalcem rasnih cvetk, zlasti požrtvovalni rodbini Španovi iz Grajske vasi, ki je v naši obupni žalosti, — saj je preteklo komaj tri mesece, odkar se je poslovila od nas naša ljubljena Nežika, — v naš-m kakor tudi v lastnem imenu položila krasne vence na njeno krsto.

Tem in sploh vsem, ki so našo nepozabno pokojnico v tako obilnem številu spre-mili k večnemu počitku, še enkrat prav topla zahvala.

Ljubi Bog bodi vsem velik plačnik!

Grajska vas—Gomilsko, 23. nov. 1917.

1029 Globoko žalnojoči sorodniki

Ne pozabite

si nabaviti domačih mlinov (žrnj), drobilnic, parilnikov, žganjarskih ketlov, pljugov, rezalnic za repo, decimalnih tehtnic, žitnih čistilnic, kakor tudi vseh drugih poljedelskih strojev in orodij, katera se dobijo v obilni meri in po zmernih cenah pri tvrdki

Maks Schlaminger

trgovina s stroji, Ljubno na Gornjem Štajerskem (Leoben).

Kapljice za svinje.

Cena 1 steklenice je K 1.20. O dobrem učinkovanju teh kapljic imam mnogo priznanih in pohvalnih pisem. **F. Prull**, mestna lekarna pri c. kr. orlu Maribor, Glavni trg št. 12, zraven rotovža.

Zaključek

Najprej se Vam lepo zahvalim za to visokocenjeno zdravilo proti rdečici. Odkar rabim to zdravilo, se nisem imel nobene škode pri svinjah. In drugih kravev očitno pritožbe: Meni se vse svinje predenogajajo veliko bolj, kakor da bi krtovale neke kron za zdravlje. Priporočam vsa svinjorejda, naj bi rabili to cenjeno zdravilo. Še enkrat se Vam lepo zahvalim in prosim, pošljite mi še 12 steklenic. Velepoštovno Ivan Škorjanc, p. d. Temeš, Srednja vas, p. Koda, Koroška.

Cepijeno trsje!

Cepijeno trsje, dveletno zelo močno 100 komadov 50 K, enoletno 100 komadov 45 K, smarnice necepljene 100 komadov 30 K, prodaja

Anton Slodniak

trtnar

828

pošta: JURŠINCI pri PTUJU, ŠTAJERSKO,

● Kupim zamaške in steklenice. ●
Kislo vodo zdravilno in namizno
slatino razpošilja
A. OSET,
p. Gultani, Koroška.

Kupim

BUKOVNO OGLJE in DRVA

od enega vagona kg 10000 naprej.

Prosim punudbe. Plaćilo naprej.

Jakob Tavčer,

trgovec z ogljem in drvami.

Trst, Via S. Zaccaria 3.

556

Hrastov in kostanjev les

v deblih in vejah od 10 cm. debelosti naprej
kupi po najvišji ceni

578

Julij Žigan
na Polzeli v Sav. dol.

Nabirajte in sušite gobe (jurčke)!

Vsako množino lepih suhih gob, orehov, lesnikov in brinjevega olja, kupi in plača po najvišji ceni:

M. RANT, KRANJ (Kranjsko)
prva exportna tvrdka deželnih in gozdnih pridelkov.

Posebno lep zaslužek se ima pri nabiranju in sušenju gob.

787

Specerijška in kolonijalna trgovina

Ivan Ravnikar,
Celje

kupuje po najvišjih dnevnih cenah vsako množino pristne strdi, voska, kumne, janeža, vinskega kamna in suhih gob

Gnoj

za vlažno zemljo (apneni preparat) prodaja Zagdruga v Račah 100 kg po 2 K 80 h. Vreče mera kupec sam poslati. Tega dušičnega gnojila se mora vzeti za oral najmanj 500 kg.

„Panorama-International“

Maribor, Grajski trg št. 3, zraven gostilne „k ornemu orlu“ se pripravlja na obilen obisk. Odprto cel dan. Vstopnina 50 v. otroci 20 v. Predstava traja 25 minut. Vojni dogodki iz vseh bojišč, pokrajine vseh dežel celega sveta v naravni velikosti, slikovite in zvočne. Za male denarja in malo izgube časa se vidi mnogo zanimivosti celega sveta. Kdor si enkrat ogleda „Panorama“, pride zopet, ker se vedno nove predstave.

Sposobni in izkušeni

zastopniki,

zmožni obeh deželnih jezikov se sprejmejo za okraj Rogatec s stalno plačo. Pismene in ustmene ponudbe se pošljejo na pisarno okrajnega vodstva c. in kr. avstr. voj. vdov. in sirot. sklada, odd. vojno zavarovanje, Ptuj, minoritski samostan.

970

Gosje peruti in perje

z ali brez trdega in stranskega perja (kjer mogoče tudi srednje glavne pero) kupuje vsako množino tovarna krtac Mayr v Steyrju na Gornjem Avstrijskem

(Mosze 18)

Safer

za 4 vinogradna posestva, istočasno gozdni čuvaj, oženjen ali samski, se takoj sprejme pri graščinskem oskrbništvu Dornova, p. Moškanjci pri Ptuj.

989

Izmed umetnih gnojil se dobi sedaj samo

kajnit.

Kalijeve soli tudi v spomladi ne bo.

Kdor rabi kajnit, naj takoj piše na:

FR. MULEC

GRAGEC, Felix Dahnplatz št. 6.

Sprejemajo se samo naročila na celi vagon.

Nakup lesa!

Navedite skrajno ceno, naloženo na žel. postaji in rok oddaje! Takojšnje plačilo proti duplikatom tovarnih listov!

961

Ponudite na metercent: Kostanjev les, hmeljske droge (stare) hrastov les, smrekovo škorjo. Nakubični meter: Okrogel les (smrekov, borov, hojov) — les za jame (Grubenholz).

Vinko Vabič,
veletržec,

Žalec, Južnoštajersko.

Kupim: Slivovko in posušeno sadje. Cene in množino na Franc Cvek Kamnik, Kranjsko. Prodajam tudi brinovo olje.

974

Zveza jugoslovanskih železničarjev, podružnica Maribor

sklicuje izredni občni zbor na nedeljo dne 9. grudna t. l. ob 4. uri popoldan v Narodni dom v Mariboru.

DNEVNI RED:

1. Poročilo odbora.
2. Volitev novega odbora
3. Sprememba podružničnih pravil.
4. Slučajnosti.

1000

ODBOR.

MUZEJ

Slov. zgodovinskega društva,
Maribor, Koroška cesta 10.

Varujte zanj vse zgodovinske važne predmete, osebne vojne spomine.

Zahvala.

Najpriročneje se zahvaljujemo tsem, ki so nam izkazali sočutje ob smrti nepozabne soproge, oziroma matere, hčere in sestre, gospe

Marije Stermčnik, rojene Požarnik,

ter za obilno adležbo na njeni zadnji poti, posebno pa pred duhovščino c. kr. nadžupnije v Šmartnem, pevskemu zboru šmartinskega, vsem sorodnikom, znancom, prijateljem in sosedom.

Legen pri Slovenjgradcu,
dne 21. novembra 1917.

Globoko žalnoči rodbini **Franc Stermčnik**
vlogo **Javšnik** v Legnu,
Jožef in Marija Požarnik vlogo **Toričnik** v Golavabaki.

1008

†

Potrjim in prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da je naša predobra mati in babica, gospa

Ana Miki

vdova

po kratki in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, dne 17. nov. 1917 ob 10. uri zvečer v 80. letu mirno v Gospodu zaspala

Pogreb blage pokojnice se je vršil dne 20. nov. 1917 ob 10. uri predpoldne od hiše žalosti v župnijsko cerkev in potem na pokopališče, kjer se je truplo položilo v rodbinski grob.

Zadušnice so se brale v sredo, dne 21. nov. 1917 ob 7. uri zjutraj.

Sv. Marjeta pri Ptuj, dne 21. nov. t. l.

Roza Miki, roj. Mihelčič, Neža Miki, roj. Tretnjak, sinovi

Begemir, Slavko, Anica, Marta Vladimir, Iša, vauki. Alezij Miki posestnik, Franc Miki trgovec in posestnik, Ivan Miki s. kr. nadzorovalnik, sinovi.

1012